

State of Punjab v. Hans Raj and others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਸੀ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.

ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ.

ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 3-ਆਰ, 1980

7 ਸਤੰਬਰ 1981

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974) ਦਾ 11—ਸੈਕਸ਼ਨ 395(2) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ (ਸੋਧ) ਐਕਟ (1952 ਦਾ XLVI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ g ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ (1947 ਦਾ 11) -ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 6—ਕੀ ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 395(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ—ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ—ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1952. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੁਰਵ ਸੀਧਿਆ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਏ) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਬਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 395(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਬਚਤ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਵ ਆਕਰਸ਼ਿਤ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 395 (2) ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੩)

438 ਸੀਆਰ ਪੀ ਸੀ ਬੂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਐਲ ਰਣਦੇਵ, ਸਨੇਮਲ ਜੱਜ, ਜੁਲੰਦਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਲੰਧਰ,— ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 1980 ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 395 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ।

' ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ। 24 ਨਵੰਬਰ 1980 ਨੂੰ ਲਾਰੇਰ ਬੈਚ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੂਡੋ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਣਜਾਣ ਸਵਾਲ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ। ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 7 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। 1981

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਡੀ. ਐਸ. ਬਰਾੜ, ਏ. ਏ. ਜੀ.

ਪੀ. ਐਸ. ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

5. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ/ ਸੀ. ਜੇ.

(1) ਕੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 395(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ.

(2) ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਭਜਨ ਲਾਲ ਮੌਦਗਿਲ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ 467, 468 ਅਤੇ 471 ਆਈ. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਪਟਵਾਰੀ, ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ, ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1977 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਵਾਨਕਰਤਾ ਬਿਆਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 5 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਸਤ, 1977. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਚਲਾਨ 18 ਦਸੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ + ਰੇਟ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 23 ਦਸੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਐਚ.ਐਲ. ਮੌਦਗਿਲ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 1979. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੈਂਸ, ਜੇ., ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ... ਵਿਦਿਅਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦਾ ਵਕੀਲ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਦਾ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕੇਸ ਫਿਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 16 ਮਾਰਚ, 1979 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

State of Punjab v. Hans Raj and others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

(12) ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੈਂਸ, ਜੇ., ਨੇ 12 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:-

“ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੋਲ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੀ ਮਾਫੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 306, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਜੁਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1952, ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਦ

ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ 17 ਜਨਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਬੈਂਸ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇ. ਮੁੱਖ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਫੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 306(5) (ੳ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ

ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 395 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

j

' (1) ਕੀ ਮੈਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵਾਂਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
' ਇਹ ਕੇਸ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਖੁੱਲੇ ਦੋ
ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਧਾਰਾ 306(5) ਕਰੋੜ ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 8,
ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ
ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ. ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਆਮ ਆਰਡਰ.

- (2) ਕੀ ਮੈਂ 1952 ਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(2) ਅਧੀਨ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵਾਂਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 306(3) ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 306(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪੀ.ਸੀ.
- (3) ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਫੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਗ ਗਵਾਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 306 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਆਰ. ਧਾਰਾ 306(1) ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੀ.ਸੀ.

ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 395 (2) ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ' ਨੇ ਧਾਰਾ 395 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ / ਅੰਕਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 395 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ i ਜਿਸ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"395(2) ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮੇਰੀ। ਜੇ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।" *

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਸੈਂਡਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1952. ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ:-

“ਸ. 8(1) ♦ ♦ •
(2) * • *

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898, ਦੇ ਉਪਬੰਧ,
ਮੈਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ; ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ

State of Punjab v. Hans Raj and others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਿਊਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ।

(4)) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 350 ਅਤੇ 549 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ ਧਾਰਾ (3 ਏ) ਨੂੰ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸਿਰਫ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਟ੍ਰਿਕਟੋ ਸੈਂਸੂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3 ਏ) ਪਿਛਲੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।). ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3 ਏ) ਦੇ ਇਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਨੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਬੈਂਚ ਟਰੱਸਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ, (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹੁਕਮ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

(5) ♦♦. ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਕੁਝ' ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਰਥ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ

f1) AIR 1930 P7CT54"

~

ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਐਕਟ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀ.

ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ,। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3A)' ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਬਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ii "ਉਪ-ਧਾਰਾ (3y)*IHaF'ਕੋਡ ਆਫ ..ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ" ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ '(1) ਅਤੇ/2j; ਹੁਣ' ਇਹ ਇੱਥੇ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 'ਅਸੰਗਤਤਾ' ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1)^ਅਤੇ (2) ਦੇ ਬਚਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਿੱਚਿਆ *:-। , ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ* ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 395(2) ਦੀ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 'ਪੁਆਇੰਟਡ ਟੋ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਭਾਵੇਂ 'ਮਾਮਲਾ' ਸਾਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ

State of Punjab v. Hans Raj and others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਰਦੀ/ਨਹੀਂ ਹੈ-, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2), ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 503 ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। , / \ ' , /

(4) ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ * ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ- ਵਿਵਸਥਾ। ਜਦ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ■ (ਇੱਥੋਂ, ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ। -

■ * .(5) ਤੀਜੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ-» ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ « ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਜਵਾਬ tp <: ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ¹ * ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ^ ਇਹ ⁴ ਗਿਆਨਵਾਨ ਭਰਾ ਸੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਂਗ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ, ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਕ੍ਰਮ > ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। Hdweve;, jt ਰਾਜ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ 'ਪੱਕਾ * ਸਟੈਂਡ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ.. ■ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਕਿ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਹਾਂ। ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਚ ਗਿਆ। ਬੈਂਸ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੇ

, (2) ਏਆਈਆਰ 1954-ਪੀ.ਬੀ. 294।

ਨੇ ਅੰਤਮਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਤੋਪ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤੀਸਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲਾ ਆਦਿ; 3.■ 1

“ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।”

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੈਂਸ ਦੇ ਜੱਜ ਜੇ. ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ। ਮੈਂ * ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਸ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਤਿੱਖੇ ਹਮਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਹੁਣ ਵਿਦਵਾਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਮੂਰਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬੈਂਸ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਰਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਂਗੇ। (ਬੈਂਸ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਭਟਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ■ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਹੀ" ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ -"ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ" ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। _ pjn.- Jh\$ x .18th of *Decdmb«71978, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਫੀ ਦਾ th^ਟੈਡਰ evepea^e^dyfii^ ਸੀ

ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਕੇਸ. ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਸਮੇਤ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੈਂਸ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

(3) AIR 1979 S.C. 81,

State of Punjab v. Hans Raj and others (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰਲਿੰਗ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ /

(9) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬੈਂਸ ਜੇ. ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(10) ਇੱਕ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਲਈ ¹ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਚਲਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੁਣ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਸ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਚਲਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ, ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਫਰਿਆਦ ਦਾ ਜਵਾਬ

ਸਵਾਲ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(11) ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ, ਸਥਿਤੀ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। 12 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਸ ਜੇ. ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਸਨ:-

"* * * ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਫੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਡਰ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੂੰਝਣਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਜੇ

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮਾਫੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਸ ਜੇ. ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਗੈਰ-ਐਸ.ਟੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੇਸ ਤੁਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁੜ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਚੌਕੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ